

Буйнецька А. С., Войтенко В. В.
здобувачі вищої освіти СВО «Магістр»
спеціальності «Облік і оподаткування»
факультету обліку та фінансів,
Науковий керівник: Яловега Л. В. – к. е. н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку
Полтавська державна аграрна академія

НЕОБОРОТНІ АКТИВИ: ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ

Автоматизоване вирішення завдань із обліку необоротних активів ґрунтується на створенні й веденні інформаційної бази щодо наявності основних засобів, МНМА, нематеріальних активів тощо, яка сформована на підставі інвентарної картотеки. Важливим фактором при автоматизації обліку необоротних активів у «1С: Бухгалтерія 8.3» є інформаційне забезпечення та його організація.

Довідкова інформація щодо об'єктів необоротних активів у програмі зберігається у довідниках. Довідники – спеціальні засоби, що забезпечують ведення списків однотипних облікових об'єктів та зберігання параметрів, що характеризують ці об'єкти. Всі об'єкти довідника мають свій унікальний код, який їх ідентифікує.

Основними довідниками, які містять інформацію щодо обліку необоротних активів у «1С: Бухгалтерія 8.3» є:

- «Основні засоби», даний довідник забезпечує додаткове групування об'єктів основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів як виробничого, так і невиробничого призначення. У довіднику зазначається: вид необоротного активу; рахунок для його обліку; первісна та ліквідаційна вартість; дата введення в експлуатацію; строк корисного використання; одиниця виміру та метод нарахування амортизації необоротного активу.

- «Місця зберігання», довідник використовується для заповнення списку місць зберігання необоротних активів;

- «Об'єкти будівництва», довідник використовується для формування первісної вартості необоротних активів за об'єктами.

У «1С: Бухгалтерія 8.3» введення початкового сальдо за об'єктами групи необоротні активи, здійснюється за допомогою меню «Введення початкових залишків» шляхом формування залишків рахунків Дт «10, 11, 12, 16...» із зазначенням «субконто» (конкретного об'єкта необоротного активу). Залишки за нарахованим зносом вводяться за рахунком – Кт «13» із зазначенням «субконто» (об'єкта на який нараховувалася амортизація).

Для нарахування амортизації призначено документ «Закриття періоду». Документ у рішенні «1С: Бухгалтерія 8.3» – це своєрідний електронний аналог звичайного бухгалтерського документа, який відповідає однойменному

паперовому бухгалтерському документу, однак має значно більші можливості.

Введення в експлуатацію об'єктів виконується в програмі за допомогою документа «Введення в експлуатацію», куди вносяться дані про місце його експлуатації, матеріально відповідальну особу тощо. На підставі такого документа є можливість створити типовий документ 03-1 «Акт приймання-передачі основних засобів». Також реєстрація в програмі цього документа є підставою для нарахування зносу основних засобів [1].

Для відображення в обліку операцій із ремонту і модернізації основних засобів у програмі створюється документ «Модернізація й ремонт основних засобів» [2]. Якщо в довіднику в параметрах відповідного аналітичного об'єкта включено опцію «Виробничі», то в документі відкривається група реквізитів «Зміна балансової вартості», куди вносяться (або редагуються) дані про суму затрат на модернізацію об'єкта, яка буде відноситись на валові витрати звітного періоду в податковому обліку і суму таких затрат, яка буде віднесена на збільшення балансової вартості відповідної групи в податковому обліку.

Створений документ формує на паперовому носії типовий документ 03-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів». Документом для відображення придбання основних засобів є «Надходження товарів і послуг (обладнання)». Цей документ формує кореспонденцію рахунків за первісною вартістю об'єкта, вказує виникнення заборгованості перед постачальниками та відображує податковий кредит з ПДВ. За допомогою програми «1С: Бухгалтерія 8.3».

Документ «Закриття періоду» у частині нарахування амортизації використовує для розрахунків реквізити довідника «Основні засоби», то перед його введенням довідник повинен бути заповнений, щоб забезпечити правильність розрахунків. За допомогою цього документа можна щомісячно нараховувати амортизацію за всіма необоротними активами у бухгалтерському обліку. Метод нарахування амортизації у бухгалтерському обліку для кожного об'єкта задають у реквізиті «Метод розрахунку зносу» довідника «Основні засоби».

На підставі даних довідника амортизацію необоротних активів у бухгалтерському обліку нараховують одночасно щодо всіх матеріальних і нематеріальних активів. У разі вибору методу прямолінійного списання для розрахунку сум зношення потрібні такі дані, як ліквідаційна вартість (сума, яку очікують отримати за актив після закінчення терміну його використання) і очікувана тривалість використання активу [3]. Метод зменшення залишкової вартості передбачає використання для розрахунку сум амортизації щомісячну норму амортизації. Сума амортизаційних відрахувань визначена як добуток залишкової вартості об'єкта на його норму амортизації. Метод суми одиниць для розрахунку суми зношення потребує таких параметрів, як ліквідаційна вартість об'єкта, розрахунковий обсяг виробництва й обсяг виробництва поточного місяця. У цьому ж довіднику визначають рахунок і аналітику затрат, куди буде нарахована сума нарахованого зносу в кореспонденції з субрахунком рахунка 13 «Знос необоротних активів» [5].

У програмі реалізовано можливість роботи як з регламентованими, так і зі

стандартними звітами. У типову конфігурацію включено набір стандартних звітів. Стандартні звіти – це цілісна система, яка дозволяє формувати одні звіти на підставі інших, деталізуючи дані звіту [4]. Вони призначені для отримання даних за підсумками по бухгалтерських проводках в різних розрізах. Стандартні звіти застосовуються для отримання як узагальненої, так і детальної Інформації по будь-яких ділянках обліку.

Для роботи зі звітами використовується пункт меню «Звітність», при чому на екран видається діалогова форма налагодження параметру звіту. У ній потрібно ввести значення параметрів, що визначають склад даних, які входять до звіту (період, за який видаватимуться дані бухгалтерського обліку, шляхом введення початкової та кінцевої дати, інші параметри. Основними стандартними звітами є: «Оборотно-сальдова відомість за рахунком», «Аналіз рахунку», «Аналіз рахунку за субконто», «Карточка рахунка», «Журнал-ордер відомість за субконто».

Під регламентованими звітами в «1С: Бухгалтерія 8.3» розуміються звіти і декларації за податками і платежами, які необхідно регулярно надавати до фіскальної служби, органів соціального страхування і статистики. Форма, порядок складання і надання таких звітів визначені законодавчо. Набір регламентованих звітів оновлюється, систематично, що ніяк не впливає на саму базу даних, оскільки вони не входять в конфігурацію (зважаючи на часті зміни), а зберігаються в окремих файлах, що підключаються.

Таким чином, автоматизація обліку підвищує ефективність і прискорює процес обробки даних, надає оперативну інформацію для прийняття рішень, значно підвищує рівень роботи підприємства. Адже автоматизована система обліку – це програмний продукт, що забезпечує отримання глобального результату, для вирішення локальних проблем.

Список використаних джерел:

1. Лаврінченко Л. І. Особливості обліку основних засобів при застосуванні «1С : Бухгалтерії» // Облік і фінанси АПК. 2010. № 9. С. 85 – 86.
2. Осіпчук Г. С. Система автоматизованого обліку амортизації як джерела відтворення основних засобів підприємства // [Електронний ресурс] / Житомирський національний агроекологічний університет. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
3. Плаксієнко В. Я., І. М. Назаренко Безпаперова бухгалтерія : призначення, характеристика складових та ключових аспекти // Агросвіт. 2018. № 9. С. 20 – 26.
4. Плаксієнко В. Я., І. М. Назаренко Концептуальні основи організації безпаперової бухгалтерії // Агросвіт. 2018. № 12. С. 3 – 7.
5. Сарапіна О. А., Т. А. Пінчук Актуальні проблеми обліку основних засобів підприємства // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. № 8. С. 123 – 126.